

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Investește în oameni!

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Axa prioritară 4. „Modernizarea Serviciului Public de Ocupare”

Domeniul major de intervenție 4.1. „Întărirea capacității SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare”

Titlul proiectului: „SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente”

Contract POSDRU/123/4.1/S/129860

Proгноza pieței muncii Regiunea Vest (studiul regional)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

1. Introducere	3
2. Rezumat executiv.....	5
3. Tendințe ale indicatorilor economico-sociali în anii anteriori.....	16
3.1 Tendințe ale principalilor indicatori economici.....	17
3.2 Tendințe demografice.....	19
3.3 Tendințe pe piața muncii.....	20
3.4 Participarea la intervențiile publice pe piața muncii –măsuri active de piața Muncii.....	25
4. Tendințe viitoare ale principalilor indicatori economico – sociali relevanți pentru piața muncii.....	27
4.1 Tendințe ale principalilor indicatori economici.....	27
4.2 Tendințe demografice.....	30
4.3 Tendințe pe piața muncii.....	31
5. Concluzii- Aspecte cheie pe piața muncii din Regiunea Vest.....	41
Bibliografie.....	46
Anexa A	

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

1. Introducere

Prezenta Prognoză a pieței muncii în regiunea Vest a fost realizată în cadrul Proiectului „SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente” cofinanțat din FONDUL SOCIAL EUROPEAN, Respectiv Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Axa prioritară 4. „Modernizarea Serviciului Public de Ocupare”, Domeniul major de intervenție 4.1. „Întărirea capacității SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare”

Obiectivul general al proiectului este ”Modernizarea SPO prin furnizarea de servicii inovative și integrate care vizează creșterea angajabilității clienților SPO din două regiuni de implementare”, respectiv regiunea Vest și regiunea Nord-Vest. Ca obiective specifice proiectul și-a propus:

- Îmbunătățirea capacității SPO(Serviciul Public de Ocupare) de anticipare a schimbărilor de pe piața muncii prin furnizarea de analize și prognoze privind piața muncii.
- Îmbunătățirea și diversificarea tipurilor de servicii furnizate prin dezvoltarea de servicii de tip self service care vizează creșterea angajabilității clienților SPO

Proiectul a fost planificat pentru o perioadă de 18 luni, dar în luna octombrie a anului trecut parteneriatul a fost reconfigurat, astfel că perioada reală de implementare s-a redus la doar 9 luni.

Prezenta prognoză s-a dezvoltat în cadrul ”Activității 6-Realizare de cercetări, prognoze și analize privind piața muncii”, de către un grup de experți din cadrul SC Media One SRL, cu sprijinul și implicarea permanentă a celor patru AJOFM-uri parteneri, respectiv AJOFM Timiș, Caraș-Severin, Arad, Bistrița-Năsăud.

Cercetarea online pentru identificarea informațiilor relevante, culegerea, actualizarea și prelucrarea datelor și a indicatorilor statistici a fost realizată în perioada 1-15 mai 2014, ca urmare datele prezentate sunt cele care au fost disponibile în acest interval. În plus, pentru determinarea principalelor tendințe pe piața muncii, pe termen scurt, s-a folosit ”Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017”, varianta decembrie 2014, elaborată de Comisia Națională de Prognoză.

Ca surse de informare, au fost folosite și alte surse, cum ar fi INS, Eurostat, AJOFM, ANOFM, cât și alte studii, rapoarte, analize și prognoze elaborate de instituții naționale și internaționale. Analiza datelor și a indicatorilor specifici, a prognozelor în domeniu a fost suplimentată cu

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

informațiile relevante culese prin aplicarea, în cadrul aceluiași proiect, a sondajelor de opinie în rândul șomerilor înregistrați, populației, elevilor și studenților, angajatorilor, alți operatori economici și actori ai pieței muncii. Acestea au fost proiectate astfel încât să cuprindă aspecte folositoare determinării unor cerințe actuale și viitoare pe piața regională a muncii.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

2. Rezumat executiv

Una dintre cele 8 regiuni ale României este Regiunea de Dezvoltare Vest, care cuprinde provincia istorică Banat și zonele adiacente acestuia și care are o suprafață de peste 32.000 km² reprezentând 13,44% din teritoriul României¹. Regiunea Vest are în componență județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș și este considerată a fi o regiune în creștere, cu rezultate economice superioare mediei naționale, adesea pe locul doi, după Regiunea București-Ilfov.

După criza economică din 2008 *principalii indicatori economici ai regiunii*, cum ar fi Produsul Intern Brut Total (PIB), Produsul Intern Brut pe locuitor și Valoarea adăugată brută (VAB), au înregistrat evoluții pozitive, crescând de la un an la altul. Ritmul de creștere economică a fost însă încetinit în 2011, când economia europeană a fost afectată de o nouă fază de recesiune, evoluție nefavorabilă ce s-a resimțit și la nivelul României. Creșterea economică a regiunii a fost în anii recentii peste cea la nivel național. De exemplu, în 2014 VAB a avut o creștere de 5,86% față de anul anterior, comparativ cu cea la nivelul României de 5,68%.

Serviciile și Industria au avut cele mai importante contribuții la formarea valorii adăugate brute regionale, la polul opus situându-se Sectorul Agricol și Construcțiile. Sectoare precum cel al Producătorilor de componente pentru automobile (automotive), Tehnologia informațiilor și comunicații, Textile, Industria agro-alimentară, Construcții, Turism și Prelucrarea lemnului sunt considerate ca fiind sectoare cheie în regiune, cu potențial de dezvoltare și pe viitor².

Populația însă a avut o *tendință de scădere permanentă*, regiunea confruntându-se cu probleme demografice, situație ce se regăsește și la nivel național.

Revenirea treptată a economiei a determinat și *creșterea ușoară a indicatorilor privind ocuparea*. Populația ocupată în regiune a crescut cu 6,2 mii persoane în 2014 față de 2013. Modificarea pozitivă a devenit evidentă în 2014, mai ales la nivelul salariaților, care au înregistrat o creștere de 3,26% față de numărul înregistrat în 2013. În 2014, cea mai mare parte a populației ocupate din regiune se regăsea în Sectorul Industrie (40%), în mod deosebit în Industria Prelucrătoare, urmat de sectoarele Servicii (36%), Agricultură (19%) și Construcții (5%).

Ca urmare a crizei și a conjuncturii internaționale negative, *crearea locurilor de muncă a stagnat* dar, în ultimii 2 ani consecutivi analizați (2013, 2014), se poate observa o ușoară tendință de

¹ http://ro.wikipedia.org/wiki/Regiunile_de_dezvoltare_ale_Rom%C3%A2niei

² Strategia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020 - http://www.adrvest.ro/attach_files/Strategia%20PDR%202014-2020.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

creștere. Creșterea a fost mai pronunțată în 2013, de 70,34% față de 2012 și de 45,67% în 2014(față de 2013). În anul 2014, 54,61% din locurile de muncă vacante(nou create) au fost în Sectorul Servicii, 43,82% în Industrie și doar 1,29% și 0,28% în Construcții, respectiv Agricultură. Sectoare precum Administrația Publică și Apărare, Asigurări Sociale din Domeniul Public, Învățământ, Sănătate și Asistență Socială, Industria Prelucrătoare au creat cele mai multe locuri de muncă vacante în 2013 dar și în 2014.

Spre sfârșitul anului 2010 *numărul de șomeri BIM* începuse să scadă, dar pe fondul evoluțiilor nefavorabile ulterioare la nivel UE, evoluții care s-au resimțit și în România, numărul de șomeri a crescut și în 2012 și în 2013, atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Vest. Scăderi considerabile față de anul precedent au avut din nou loc în anul 2014. În acest an, scăderea numărului de șomeri BIM din Regiunea Vest a fost de 6,99% față de anul 2013, iar a numărului de șomeri înregistrați la agențiile teritoriale de forță de muncă a fost de 15%, în timp ce la nivel național aceasta a fost de doar 6,64%.

Rata șomajului BIM în regiune a înregistrat o tendință generală de ușoară scădere , ce a fost mai pronunțată în 2014. În acest an, rata șomajului BIM a fost de 4,8%, deci cu 0,4 pp mai mică decât în 2013. În același timp, rata șomajului BIM în regiune s-a situat în general sub media națională.

Și *numărul șomerilor înregistrați* la agențiile teritoriale de forță de muncă a început să scadă în 2014, iar această scădere a fost de 15% față de anul 2013, fiind mai pronunțată la nivel Regiunii Vest față de nivelul național, unde a fost de doar 6,64% .

Rata șomajului înregistrat a avut aceeași tendință ca și rata șomajului BIM, respectiv de ușoară creștere în 2012(3,9%) și 2013(4%), apoi a scăzut cu 0,6 pp în anul 2014(3,4%), situându-se sub nivelul național. De asemenea, Regiunea Vest a avut una din cele mai mici rate ale șomajului înregistrat, în comparație cu celelalte regiuni, situându-se pe locul³ 2 pe țară(3 cel mult, în 2008), după Regiunea București Ilfov. De asemenea, rata șomajului înregistrat a fost mai mică decât rata șomajului BIM.

Cu toate că șomajul a crescut după criza din 2008, și chiar și în 2011 și 2012, *participarea la măsurile active de ocupare* a avut o tendință descrescătoare până în anul 2013, datorată în primul rând insuficienței resurselor financiare și umane la nivelul serviciilor locale de ocupare. Creșteri au fost înregistrate abia începând cu anul 2013, odată cu eliminarea treptată a măsurilor de austeritate introduse pentru combaterea crizei economico-financiare. Astfel o

³ În acest context pe locul 1 se situează regiunea cu cea mai mică rată a șomajului

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

comparație brută a numărului persoanelor ocupate ⁴ ca urmare a participării la măsurile active a arătat creșteri de 16,1% în 2013 față de anul 2012 și de 5,2% în 2014 față de 2013.

Dar, este de menționat faptul că toate categoriile de respondenți la chestionarele, interviurile sau mesele rotunde organizate în cadrul proiectului de față au apreciat că majoritatea serviciilor și măsurilor active sunt utile pentru creșterea angajabilității. În topul preferințelor sau al "utilității" acestor măsuri sunt însă cursurile de formare profesională.

Propunerile de îmbunătățire privind aceste măsuri sau servicii includ: eliminarea birocrăției, o comunicare mai bună, creșterea calității serviciilor de preselecție, o pregătire practică mai bună în cadrul programelor de formare profesională, mai multe burse de locuri de muncă sau introducerea unor măsuri noi pentru creșterea angajabilității, etc.

În ceea ce privește introducerea unor măsuri noi, toți respondenții au opinat în favoarea unora de tip: "platformă online" pentru servicii de informare, consiliere, mediere; "self-service" la sediul agențiilor teritoriale de forță de muncă"; "job shadow"⁵; "asistență pentru începerea unei afaceri". Conform respondenților, măsurile necesare pentru stimularea inițiativei private, respectiv cele de asistență pentru începerea unei afaceri ar trebui să includă: informarea privind legislația specifică deschiderii unei activități independente, furnizarea de modele de plan de afaceri, cursuri de antreprenoriat, informarea privind legislația muncii sau posibilitățile de finanțare.

Conform prognozelor și proiecțiilor estimate de diferite instituții naționale și internaționale, *tendențele relativ pozitive ale indicatorilor economico financiari și de piața muncii din ultimii 2 ani se vor menține și în perioada următoare.*

Conform Comisiei Europene, "Prognoza de primăvară 2015" economia României a crescut cu 2,8% în 2014 și creșterea PIB-ului se preconizează să rămână considerabilă și în 2015, și în 2016, în principal determinată de consumul privat și investiții, accelerarea cererii interne, amplificate de reducerea impozitării indirecte.

⁴ Cu excepția cursurilor de formare profesională, celelalte măsuri active implementate în România sunt în majoritate subvenții de angajare, sau cu alte cuvinte măsuri care asigură ocuparea participanților prin însăși participarea la măsura activă; nu au fost incluse în datele prezentate persoanele ocupate prin acordarea serviciilor de mediere a muncii și orientare și informare și consiliere profesională, care conform metodologiei acceptate pe plan internațional (metodologia Eurostat) sunt incluse la capitolul "Servicii" și nu la capitolul "Politici/măsuri active"

⁵ Perioadă în care persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă o pot petrece într-o companie și pot observa activitățile zilnice într-o ocupație de interes, pot afla detalii despre ocupația respectivă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Tendențe economice și de piața muncii favorabile, atât pentru România per ansamblu cât și pentru Regiunea Vest, sunt preconizate și de Comisia Națională de Prognoză în "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017⁶" varianta decembrie 2014.

Conform acestor proiecții, PIB-ul va crește atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Vest, unde PIB-ul prognozat pentru 2017, calculat la prețuri curente, va fi de 79947,8 mil. lei, cu 15635,2 mil. lei mai mare decât cel prognozat pentru 2013. Regiunea Vest se va situa peste media națională la acest capitol. PIB-ul va crește în toate județele regiunii, dar, ca și în anii precedenți, contribuția cea mai mare la PIB regional o vor avea Județele Timiș și Arad, urmate de județele Hunedoara și Caraș Severin.

Valoarea Adăugată Brută (VAB) va crește și ea, proiecțiile prezentând modificări procentuale pozitive până în 2017. Aceste creșteri sunt prognozate pentru toate marile sectoare economice din regiune, respectiv pentru Industrie, Agricultură cât și Servicii. VAB în Sectorul Construcții prezintă, în anul 2014, o modificare negativă față de anul 2013 (-1,7%), dar se pare că începând cu 2015 și Construcțiile se vor relansa, cu creșteri anuale prognozate peste nivelul proiectat pentru celelalte sectoare.

Așa cum reiese din Strategia pentru Dezvoltare Regională, a Regiunii Vest 2014-2020, cele 6 sectoare cheie din regiune vor continua a fi sprijinite printr-o serie de acțiuni dintre care unele relevante și pentru sistemul de învățământ și formare profesională (inițială și continuă) dar și pentru cel de management al pieței muncii, acțiuni care pot conduce la o creștere economică incluzivă și la dezvoltarea corespunzătoare capitalului uman din regiune.

Din păcate, *prognozele demografice* nu sunt optimiste, nici pentru România și nici pentru Regiunea Vest. Conform proiecțiilor demografice efectuate pe baza recensământului din 2011 România va pierde peste patru milioane de locuitori, iar populația din vestul țării se va reduce cu 21% până în anul 2050. Mai mult populația României, inclusiv a Regiunii Vest, va înregistra un accelerat proces de îmbătrânire iar acest lucru determină necesitatea unor măsuri consistente de promovare a îmbătrânirii active și de implicare a cetățenilor în vârstă pe piața muncii, dar și de a încuraja și de a stimula participarea tineretului la piața muncii.

Cu toate că prognozele demografice pe termen lung sunt sumbre, odată cu revigorarea economiei, *populația ocupată*⁷ va înregistra creșteri, conform proiecțiilor Comisiei Naționale de

⁶ http://www.cnp.ro/user/repository/Prognoza_profil_teritorial_decembrie_2014b.pdf

⁷ Comisia Națională de Prognoză în "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017" varianta decembrie 2014

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Prognoză. Astfel, se estimează că populația ocupată civilă medie în Regiunea Vest va ajunge în 2017 cu 18,8 mii persoane mai mare decât cea prognozată pentru anul 2015, iar creșteri sunt estimate pentru toate județele regiunii.

*Numărul mediu de salariați*⁸ va crește și el, atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Vest. Și la acest capitol Regiunea Vest se va situa mai bine decât media națională. Astfel proiecțiile arată că numărul mediu de salariați din regiune va avea o creștere de 3,5 % în 2017 față de cel prognozată pentru 2015, în timp ce la nivel național creșterea respectivă va fi de numai 3,1%.

Creșterea economică prognozată și implicit a ocupării va determina în mod corespunzător *scăderea șomajului*⁹, atât în cifre absolute dar și relative, respectiv rata șomajului va scădea an de an. Conform prognozelor, scăderile numărului de șomeri vor fi mai consistente pentru Regiunea Vest, față de nivelul național, mai ales în anul 2017(-6,9%), iar în ceea ce privește județe regiunii, toate se vor încadra în aceeași tendință descrescătoare.

Din cele menționate mai sus rezultă că pentru perioada imediat următoare *prognozele privind piața muncii în Regiunea Vest* sunt pozitive. Acest lucru este subliniat și de diverse alte studii. Astfel Studiul Manpower privind Perspectivele Angajării de Forță de Muncă Romania pentru Trimestrul III 2015, arată că " Cele mai robuste planuri de angajare sunt formulate de angajatorii din regiunea Vest, unde Previziunea Netă de Angajare¹⁰ se situează la +21%".

Conform aceluiași studiu, *cele mai multe angajări* în perioada imediat următoare sunt anticipate de companiile din sectoarele: Industria prelucrătoare; Finanțe, asigurări, servicii imobiliare și servicii de afaceri, Transporturi și Telecomunicații, Hoteluri și restaurante, Comerț cu ridicata și cu amănuntul (cel din urmă sector anticipează planuri de angajare dar de un optimism prudent). În schimb, angajatorii din sectorul Energie electrică, apă, gaze prevăd scăderi ale numărului de angajați, raportând o Previziune Netă de Angajare de -8%.

⁸ Comisia Națională de Prognoză în "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017"⁸ varianta decembrie 2014

⁹ Comisia Națională de Prognoză în "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017"⁹ varianta decembrie 2014

¹⁰ „Previziune Netă de Angajare”- diferența dintre procentul de angajatori care anticipează o creștere a numărului total de angajări din locația lor în trimestrul următor și procentul de angajatori care prevăd o scădere a angajărilor din locația lor, per total, în următoarele trei luni. Procentul rezultat din această scădere reprezintă Previziunea Netă de Angajare-
https://candidate.manpower.com/wps/wcm/connect/53db4159-9e3a-4840-b0bf-73560782e6b7/MEOS_Romania_Q315_Ro.pdf?MOD=AJPERES

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Proгноze încurajatoare sunt prezentate și de HiPo.ro¹¹ în raportul "Cum va fi piața forței de muncă în 2015?". Conform acestui raport, 74% dintre angajatorii participanți la studiu "estimează o creștere a numărului de angajați din companie în 2015 raportat la 2014. Același raport estimează că cele mai multe angajări în 2015 se vor face în domeniul precum IT Software, Vânzări-comercial, Servicii pentru clienți, Inginerie- Tehnic, Contabilitate-Finanțe.

Aceste proiecții pe termen scurt sunt întărite de angajatorii respondenți¹² la chestionarele aplicate în cadrul proiectului de față, care au menționat creșteri de personalul(în 12-24 de luni) în domeniul precum: Automotive, Auto, Alimentație publică, Comerț, Pază și Securitate, IT, Construcții, Alte Servicii.

O creștere a numărului de angajați este preconizată și de participanții¹³ la mesele rotunde organizate în cadrul aceluiași proiect. Conform acestora, "planurile de angajare cele mai optimiste sunt în sectorul IT Software și Hardware, în Telecomunicații, în domeniul Contabilitate/Finanțe, Servicii Clienți; de asemenea sunt căutați candidați cu studii în Inginerie"¹⁴.

Într-un orizont de timp și mai larg, Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale estimează că în Regiunea Vest, *cererea potențială de forță de muncă*¹⁵ va crește în perioada de până în anul 2020, în cazul scenariului optimist și moderat, iar în cazul scenariului pesimist se preconizează o evoluție cel mult cvasi-staționară a cererii potențiale. Creșterea cea mai importantă a cererii potențiale se preconizează a fi în Industria prelucrătoare și în Transport, depozitare și comunicații. De asemenea sunt proiectate creșteri și în sectorul Construcțiilor, Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii, Sănătate și asistență socială. Scăderi semnificative se estimează în Agricultură dar și în Administrația Publică. În același timp se preconizează și că *locurile de muncă disponibile*¹⁶ din Regiunea Vest se vor tripla

¹¹ HiPo.ro este un site de locuri de muncă axat pe studenți de învățământ superior și profesioniști. Scopul său este de a potrivi oferta de locuri de muncă între cei mai buni angajați și cei mai buni angajatori.

¹² Angajatori din Regiunea Vest(județele Arad, Timiș și Caraș-Severin) și Regiunea Nord-Vest(Județul Bistrița Năsăud)

¹³ Reprezentanți ai unor instituții, ONG-uri relevante și angajatori din regiune

¹⁴ POSDRU 2007-2013, Proiect "SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente", Concluzii transversale

¹⁵ Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii” - Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020- <http://ofertaipt.tvet.ro/index.php/rezultate.html>
Cererea Potențială de Forță de Muncă- populația ocupată estimată, rezultată din modelarea econometrică pe date tip panel a dinamicii economice - descrisă prin indicatori ai investițiilor brute interne și externe și ai valorii adăugate brute, precum și a ocupării forței de muncă

¹⁶Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii” - Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020- <http://ofertaipt.tvet.ro/index.php/rezultate.html>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

la nivelul anului 2020 comparativ cu anul 2012, iar județele din regiune par să urmeze un tipar de evoluție similar cu al regiunii.

Dezvoltarea cu preponderență a unor anumite sectoare, cum se prezintă în mai toate studiile, strategiile și proiecțiile analizate, va determina deci și crearea de noi locuri de muncă, fiind însă necesară și asigurarea de abilități și competențe corespunzătoare. Este clar că aceste locuri de muncă cer anumite competențe tehnice/de specialitate, sau cu alte cuvinte "competențe hard", specifice fiecărui domeniu de activitate. Expertiza tehnică, asigurată de dobândirea unor competențe tehnice sau hard este întotdeauna apreciată și de valoare, dar nu este și suficientă.

O piață a muncii într-o continuă schimbare, uneori supusă la diverse șocuri cum au fost cele din anii crizei și recesiunii economice, pune în discuție necesitatea dobândirii unor competențe "cheie/soft/transversale". Competențele transversale sunt acele capacități (achiziții valorice și atitudinale) care transcend un anumit domeniu, respectiv program de studii, având o natură trans-disciplinară. Acestea constau din abilități de lucru în echipă, abilități de comunicare orală și scrisă în limba maternă/străină, utilizare IT, rezolvare de probleme și luarea deciziilor, recunoașterea și respectul diversității și multiculturalității, autonomia învățării, inițiativă și spirit antreprenorial, deschiderea către învățarea pe tot parcursul vieții, respectarea și dezvoltarea valorilor și eticii profesionale etc. Aceste competențele transversale pot crește șansele de ocupare și menținere a ocupării, de adaptare la schimbările intervenite sau cu alte cuvinte "pot pregăti indivizii pentru carierele profesionale din prezent, care sunt din ce în ce mai variate și mai imprevizibile"¹⁷.

Programele de formare inițială și cele de formare continuă trebuie să aibă în vedere aceste dezvoltări de perspectivă pe piața muncii, pentru formarea competențelor "tehnice" sau "hard" dar și a celor "transversale", iar agențiile teritoriale de forță de muncă joacă un rol important la important la acest capitol, fiind cele care implementează o serie de programe de formare a adulților.

Din perspectiva participanților la instrumentele de cercetare aplicate în cadrul proiectului, participanți care sunt în același timp beneficiarii sau posibii beneficiari ai pregătirii profesionale, programe de formare profesională sunt considerate a fi necesare în mod deosebit

Locurile de muncă disponibile"-suma dintre modificarea cererii potențiale față de începutul intervalului analizat și cererea înlocuită"; cererea înlocuită"-numărul de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale pentru orizontul de prognoză".

¹⁷ Comisia Europeană- "Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor", 2012

http://www.google.ro/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&ved=0CFgQFjAI&url=http%3A%2F%2Fwww.cdep.ro%2Ffaceri_europene%2FCE%2F2012%2FCOM_2012_669_RO_ACTE_f.doc&ei=JrdmVcTYC8ifsgG91YHIAQ&usg=AFQjCNH4bJFaFe4Rc60-RGxM-IA4PXmMHg

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

pentru dobândirea unor competențe cheie - IT, lucrul în echipă, limbi străine, comunicare scrisă și orală, soluționarea problemelor, dar și pentru dobândirea sau perfecționarea competențelor tehnice/de specialitate existente.

Strategia pentru Dezvoltare Regională, a Regiunii Vest 2014-2020(denumită în continuare "Strategia"), subliniază că în Regiunea Vest există o neconcordanța între cererea și oferta de competențe, iar "nevoile pieței muncii sunt aproape necunoscute de către cei care furnizează cursuri de formare profesională". Conform aceleiași Strategii sunt planificate o serie de operațiuni orientative sau acțiuni, care au ca obiective o mai bună cunoaștere a pieței forței de muncă dar și modernizarea și diversificarea serviciilor oferite de Serviciului Public de Ocupare precum și dezvoltarea de parteneriate pentru corelarea cererii și ofertei de pe piața regională a forței de muncă.

Neconcordanța între cererea și oferta pe piața muncii a fost subliniată și de participanții¹⁸ la mesele rotunde, interviurile și focus grupurile organizate în cadrul proiectului de față, care au menționat faptul că:" Forța de muncă existentă este puțină, slab pregătită pentru cerințele pieței muncii, nu deține decât în mică măsură competențele necesare unui job performant, iar tinerii în special nu sunt suficient calificați"¹⁹.

În plus, piața muncii în Regiunea Vest prezintă încă o serie de alte aspecte, prezentate în "Analiza Pieței Muncii, Regiunea Vest(studiu regional)", analiză realizată în cadrul aceluiași proiect. Dintre acestea menționăm o rată de activitate și de ocupare mică a tinerilor și a persoanelor vârstnice, o pondere mare a tinerilor care nu sunt angajați în nici o formă de învățământ, muncă sau instruire(NEET), număr mare de șomeri cu studii superioare și medii, amploarea fenomenului de Părăsire Timpurie a Școlii(PTȘ) etc.

Aceste provocări nu sunt însă specifice numai Regiunii Vest, ci ele sunt aspecte cu care se confruntă piața muncii la nivel național, sunt de fapt provocări ale pieței muncii în România și nu numai, ci și la nivelul Uniunii Europene. Mai mult, impactul crizei economice și financiare din 2008 a arătat faptul că realitățile economice evoluează foarte rapid, mult mai rapid decât politicile publice. Având în vedere această stare de fapt, Strategia Europa 2020 abordează unitar reformele în plan economic și social cu scopul de a ghida economia Uniunii Europene în următorul deceniu, pentru atingerea a următoarelor cinci obiective:

1. o rată de ocupare a populației cu vârsta între 20 – 64 ani de 75%;
2. investiții (publice și private) în cercetare și dezvoltare de 3% din PIB – ul UE;

¹⁸ Reprezentanți ai unor instituții, ONG-uri relevante și angajatori din regiune

¹⁹ POSDRU 2007-2013, Proiect "SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente", Concluzii transversale

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

3. atingerea obiectivului „20/20/20” în domeniul energiei și al schimbărilor climatice;
4. un nivel maxim de 10% al ratei părăsirii timpurii a școlii și un nivel minim de 40% al ratei de absolvire a unei forme de învățământ terțiar în rândul tinerilor cu vârsta între 30 și 34 ani;
5. reducerea cu 20 de milioane a numărului de cetățeni europeni amenințați de sărăcie și excluziune socială.

Având în vedere provocările cu care s-a confruntat și se confruntă încă România, dar și cadrul strategic de referință la nivel european – Strategia Europa 2020 și Strategia Europeană de Ocupare, la nivel național s-a elaborat Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020 (SNOFM) care își propune să impulsioneze eforturile de a atinge ținta de ocupare stabilită de România pentru anul 2020, și anume o rată de ocupare de 70% pentru populația în vârstă de 20-64 de ani.

SNOFM a stabilit patru obiective specifice pentru care sunt prevăzute o serie de direcții de acțiune, în atingerea cărora Serviciul Public de Ocupare Român/ANOFM, prin structurile sale teritoriale, vor avea un rol important de jucat. Dintre acestea menționăm pe cele relevante pentru ANFOM și care trebuie avute vedere în planificarea activităților specifice oricărei agenții teritoriale de ocupare a forței de muncă, în perioada următoare:

O1. Creșterea ocupării în rândul tinerilor și prelungirea vieții active a persoanelor în vârstă

- aplicarea unor programe integrate orientate către tinerii NEETs, fie prin oferirea unor locuri de muncă de calitate, fie prin reintegrarea în sistemul educațional sau prin participarea la cursuri de formare profesională pentru a le oferi acestora competențele solicitate de angajatori
- facilitarea tranziției tinerilor de la școală la piața muncii prin consolidarea cooperării între actorii relevanți în scopul dezvoltării sistemului de monitorizare, implementarea măsurilor de tipul uceniciei la locul de muncă sau stagiilor pentru absolvenții de învățământ superior
- sporirea investițiilor în dezvoltarea antreprenoriatului în rândul tinerilor
- aplicarea unor scheme de ocupare a persoanelor în vârstă, dezvoltarea unor inițiative de transfer a cunoștințelor și a expertizei în muncă din partea lucrătorilor în vârstă către angajați tineri (programe de mentorat, de tip coaching)

O2. Îmbunătățirea structurii ocupaționale și participării pe piața muncii în rândul femeilor și persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile

- dezvoltarea de scheme de garanții pentru persoanele defavorizate din mediul rural, sprijinirea activităților de antreprenoriat, în special pentru tineri, acordarea de facilități

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

fiscale întreprinzătorilor care demarează afaceri în mediul rural în sectoarele secundar și terțiar și celor care creează locuri de muncă adresate grupurilor dezavantajate

- susținerea investițiilor în dezvoltarea programelor de orientare și formare profesională
- sprijinirea femeilor pentru revenirea pe piața muncii și reintegrarea profesională, inclusiv prin promovarea antreprenoriatului și a programelor de tip “a doua șansă” pentru dobândirea de competențe și calificări cerute pe piața muncii
- asigurarea serviciilor suport pentru persoanele vulnerabile aflate în căutarea unui loc de muncă
- extinderea la nivel național a rețelei de centre de consiliere, orientare și reconversie profesională, inclusiv evaluarea gratuită a abilităților și competențelor, precum și programele de reintegrare profesională și reabilitare vocațională și profesională destinate persoanelor cu dizabilități

O3. Dezvoltarea unei resurse umane cu un nivel înalt de calificare și competențe adaptate la cerințele pieței muncii

- formarea profesională pe tot parcursul vieții, calificarea și recalificarea forței de muncă pentru a facilita adaptarea acestora la noile procese tehnologice și ocuparea în sectoare cu potențial de creștere economică
- recunoașterea competențelor dobândite în contexte non-formale și informale, dezvoltarea sistemului partenerial de formare inițială și continuă care să contribuie la asigurarea forței de muncă necesară la nivel regional și local
- identificarea cerințelor de restructurare și/sau adaptare în vederea gestionării tranziției la “economia verde”

O4. Îmbunătățirea mecanismului de fundamentare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor cu impact pe piața muncii

- creșterea capacității MMFPSPV și a instituțiilor aflate în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea sa, de a dezvolta și de a aplica strategii și planuri de acțiune integrate destinate creșterii nivelului de ocupare prin efectuarea de studii aplicate care să fundamenteze științific politicile de ocupare propuse, strategiile sectoriale de formare profesională și, nu în ultimul rând, să dezvolte o serie de instrumente de evaluare ex-ante și ex-post a impactului acestora, în vederea aplicării corecțiilor care se impun
- consolidarea instituțională și perfecționarea continuă a personalului ANOFM în vederea furnizării unor pachete personalizate de servicii, intensificarea măsurilor de prevenire și combatere a muncii nedeclarate, precum și dezvoltarea unui mecanism de gestionare și monitorizare a politicilor dedicate pieței muncii

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- crearea unui sistem de participare continuă a partenerilor sociali la elaborarea și monitorizarea politicilor de ocupare a forței de muncă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

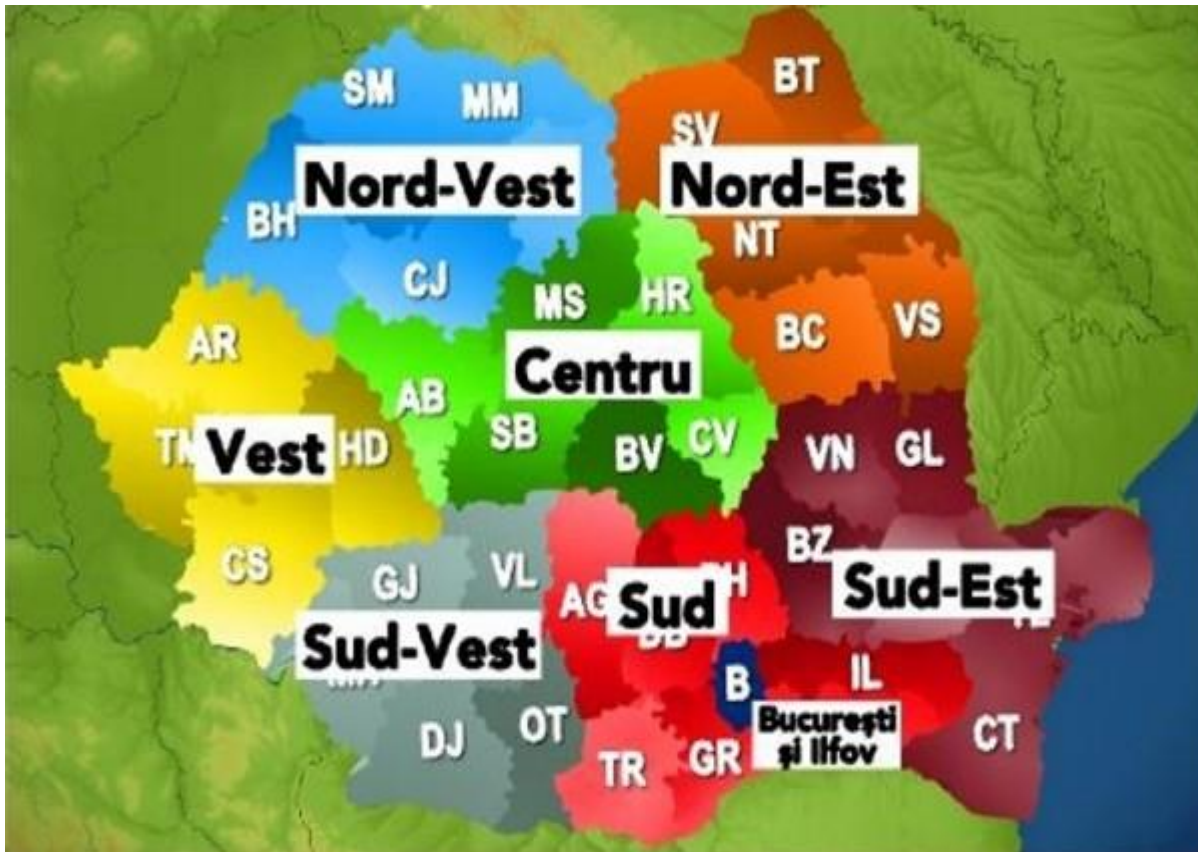
Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

3. Tendințe ale indicatorilor economico-sociali în anii anteriori²⁰

Cele 8 regiuni de dezvoltare ale României numite după poziția geografică în țară sunt "mărimi statistice, fără personalitate juridică, create în anul 1998, fiind rezultatul unui acord liber între consiliile județene și cele locale din România²¹" și corespund cu diviziunile de nivel NUTS-II²² din UE. Cu toate că nu au statut administrativ, aceste regiuni devin din ce în ce mai semnificative în domeniul de dezvoltare regional.

Una dintre cele 8 regiuni ale României este Regiunea de Dezvoltare Vest, care cuprinde provincia istorică Banat și zone adiacente acesteia, în suprafață de peste 32.000 km²

²⁰ Tendințele anterioare sunt prezentate în acest capitol pentru anii pentru care indicatorii statisticii au fost disponibili, la data reactualizării lor, respectiv mai 2015

²¹ http://ro.wikipedia.org/wiki/Regiunile_de_dezvoltare_ale_Rom%C3%A2niei

²² Nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS)-

http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/ro/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.1.6.html

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

reprezentând 13,44 % din teritoriul României și are în componență județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș²³.

3.1 Tendințe ale principalilor indicatori economici

Regiunea Vest este considerată a fi o regiune în creștere, cu rezultate economice superioare mediei naționale, adesea pe locul doi, după Regiunea București-Ilfov.

	2010	2011	2012
Produsul Intern Brut(PIB)pe cap de locuitor			
- Euro/locuitor			
România	5800	6200	.24
Regiunea Vest	6600	6800	:
- Modificări procentuale față de anul anterior			
România	5,45	6,9	:
Regiunea Vest	10,0	3,03	:
PIB total			
- Mil.lei			
România	533881,1	565097,2	596681,5
Regiunea Vest	53722,7	55917,2	59143,7
- Modificări procentuale față de anul anterior			
România	4,58	5,84	5,58
Regiunea Vest	6,15	4,08	5,77
Valoarea Adăugată Brută(VAB)			
- Mil.lei			
România	477028,6	495832,2	524000,3
Regiunea Vest	48038,3	49057,6	51932,5
- Modificări procentuale față de anul anterior			
România	3,72	3,94	5,68
Regiunea Vest	5,42	2,12	5,86

Sursa: Institutul Național de Statistică (INS), Eurostat și calcule proprii- date reactualizate în mai 2015

²³ http://ro.wikipedia.org/wiki/Regiunile_de_dezvoltare_ale_Rom%C3%A2niei

²⁴ Datele nu au fost disponibile pentru acest an la momentul reactualizării indicatorilor pentru dezvoltarea prezentului studiu/prognoze

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

După criza economico-financiară din 2008, în Regiunea Vest, indicatorii economici au înregistrat evoluții pozitive, atât Produsul Intern Brut Total(PIB)²⁵, cât și Produsul Intern Brut pe locuitor și Valoarea adăugată brută(VAB)²⁶ crescând de la un an la altul, în concordanță cu tendința de pe plan național. După cum se observă din tabelul de mai sus, ritmul de creștere economică a fost însă încetinit în 2011, când economia europeană a fost afectată de o nouă fază de recesiune, după cea din 2009, evoluție nefavorabilă ce a afectat și economia din România(vezi și Tabel 1, Anexa A).

Serviciile și Industria au avut cele mai importante contribuții la formarea valorii adăugate brute regionale, la polul opus situându-se Sectorul Agricol și Construcțiile²⁷.

Sectoarele economice identificate ca fiind sectoare cheie în regiune, cu potențial de dezvoltare și pe viitor, așa cum reiese și din analiza efectuată în cadrul Strategiei pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020²⁸, sunt:

- Sectorul producătorilor de componente pentru automobile (automotive),
- Tehnologia informațiilor și comunicații,
- Sectorul Textile,
- Industria agro-alimentară,
- Sectorul construcții,
- Turism și
- Prelucrarea lemnului

Revigorarea treptată a economiei după 2011 este demonstrată și de faptul că începând cu acest an(2011) se constată o creștere ușoară a numărului de întreprinderi active²⁹, atât la nivel național cât și la nivel regional. Astfel în anul 2013, întreprinderile active din regiune au fost de

²⁵ Institutul Național de Statistică(INS)-Produsul intern brut (PIB), este egal cu suma utilizărilor finale de bunuri și servicii ale unităților instituționale rezidente(consum final efectiv, formare bruta de capital fix) plus exporturile minus importurile de bunuri și servicii.

²⁶ INS -Valoarea adăugată brută - soldul contului de producție și se măsoară ca diferența dintre valoarea bunurilor și serviciilor produse (evaluate la prețuri de bază) și consumul intermediar (evaluat la prețurile cumpărătorului), reprezentând deci valoarea nou creată în procesul de producție. VAB este calculată înainte de a fi calculat consumul de capital fix.

²⁷ Proiect „SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente” - ”Analiza Pieței Muncii, Regiunea Vest (studiul regional)”

²⁸ http://www.adrvest.ro/attach_files/Strategia%20PDR%202014-2020.pdf

²⁹ INS, Statistica întreprinderilor - Întreprinderea este o grupare de unități legale care se constituie ca o entitate organizațională de producție de bunuri, servicii comerciale, sau servicii de interes social, ce beneficiază de o autonomie de decizie, mai ales pentru asigurarea resurselor sale curente.; Întreprinderea activă este entitatea care, din punct de vedere economic este activă (în perioada de observare), respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli și întocmește bilanț contabil.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

44876 , fără însă să atingă valoarea înregistrată până la criza economico-financiară (52621 în 2008)³⁰.

3.2 Tendințe demografice

Populației la nivelul regiunii a avut o tendință de scădere permanentă, încadrându-se în tendința la nivel național(vezi și Tabel 2, Anexa A).

	2012	2013	2014
Populația rezidentă la 01 ianuarie			
- persoane			
România	20095996	20020074	19947311
Regiunea VEST	1828087	1824598	1817895
- modificări procentuale față de anul anterior			
România	-0,51	-0,38	-0,36
Regiunea VEST	-5,48	-0,19	-0,37

Sursa: INS și calcule proprii

Tendința de scădere a populației în ultimele decenii este și mai bine ilustrată de comparația datelor recensămintelor din anii 1948, 1956, 1966, 1977, 1992, 2002, 2011. Astfel, la recensământul din 2011, populația regiunii era mai mică cu 283634 locuitori decât cea înregistrată la recensământul din 1992 (Tabel 3, Anexa A).

Scăderea populație din regiune s-a datorat în principal³¹:

- ”scăderii naturale, prin schimbarea raportului dintre mortalitate și natalitate, în contextul situării natalității sub nivelul mortalității
- menținerii mortalității generale și a celei infantile la niveluri înalte
- soldului negativ al migrației externe (al celei cunoscute și înregistrate statistic)”

³⁰ Proiect „SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente”- Analiza Pieței Muncii, Regiunea Vest (studiul regional)- analiza efectuată inclusiv pentru anul 2013

³¹ http://www.adrvest.ro/attach_files/Regiunea%20Vest%20Demografie%20si%20resurse%20umane%20versiunea%202014.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

3.3 Tendințe pe piața muncii

Ocuparea forței de muncă

Revenirea treptată a economiei după șocul provocat de criza din 2008, respectiv cel relativ recent din 2011-2012, datorat unei noi faze de recesiune economică la nivel european, a determinat și creșterea ușoară a indicatorilor privind ocuparea. De exemplu, *populația ocupată* în regiune a crescut cu 6,2 mii persoane în 2014 față de 2013. Modificarea pozitivă a devenit evidentă în 2014, mai ales la nivelul *salariaților*, care au înregistrat o creștere de 3,26% față de numărul înregistrat în 2013 (vezi și Tabel 4, Anexa A).

	2012	2013	2014
Populația ocupată total			
- mii persoane			
România	8.605,1	8.549,1	8.613,7
Regiunea Vest	760,4	760,8	767,0
- modificări procentuale față de anul anterior			
România	0,9	-0,66	0,75
Regiunea Vest	-0,15	0,05	0,81
d.c. Salariați			
- mii persoane			
România	5.734,5	5.743,5	5.850,3
Regiunea Vest	596,6	589,0	608,2
- modificări procentuale față de anul anterior			
România	0,65	0,16	1,86
Regiunea Vest	-0,75	-1,28	3,26

Sursa, Eurostat și calcule proprii

Cea mai mare parte a populației ocupate din regiune se regăsea în Sectorul Industrie (40% în 2014), în mod deosebit în Industria Prelucrătoare, urmat de sectoarele Servicii (36% în același an), Agricultură (19%) și Construcții (5%) (vezi și Tabel 5, Anexa A).

Așa cum a reieșit din "Analiza Pieței Muncii Regiunea Vest(studiu regional)", realizată în cadrul aceluiași proiect, în ultimii ani populația ocupată a avut o tendință generală de creștere în toate sectoarele economice, cu câteva excepții, cum ar fi Industria extractivă, Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, Intermedieri financiare și asigurări, Învățământ, Sănătate și asistență socială, Activități de spectacole, culturale și recreative care au înregistrat scăderi permanente.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

Creșteri semnificative sau mai degrabă o tendință de revenire la nivelele de dinainte de criză, în ceea ce privește ocuparea în regiune, au înregistrat sectoare precum³²:

- Activități de servicii administrative și activități de servicii suport,
- Hoteluri și restaurante,
- Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare,
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul;
- Repararea autovehiculelor și motocicletelor, Industria prelucrătoare etc.

Necesarul de abilități și competențe ale forței de muncă

Ca urmare a crizei economice și implicit, a măsurilor de austeritate introduse de Guvern, numărul locurilor de muncă vacante (nou create)³³ a scăzut drastic, mai ales în sectorul public. Pe fondul recesiunii economice instalate în 2011 (după cea din 2009), mai ales în zona Euro, crearea de noi locuri de muncă a trenat. Astfel, numărul locurilor de muncă vacante a înregistrat o scădere și în 2012 (2715) față de 2011 (3419), dar apoi a început să crească, tendință observată în ultimii 2 ani consecutivi analizați (2013, 2014). Creșterea a fost de 70,34% în 2013 (față de 2012) și 45,67% în 2014.

	2012	2013	2014
Locuri de muncă vacante (nou create) în Regiunea Vest			
- număr mediu	2715	4625	6737
- modificări procentuale față de anul anterior	-20,6	70,34	45,67

Sursa: INS și calcule proprii

În anul 2014, 54,61% din locurile de muncă vacante (nou create) din regiune au fost în Sectorul Servicii, 43,82% în Industrie și doar 1,29% și 0,28% în Construcții, respectiv Agricultură (vezi și Tabel 6, Anexa A).

32 Proiect „SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente” - Analiza Pieței Muncii, Regiunea Vest (studiul regional) - analiza efectuată inclusiv pentru anul 2013

33 INS-Statistica locurilor de muncă- <http://statistici.insse.ro/shop/>-Numărul locurilor de muncă vacante include numărul posturilor plătite, nou create, neocupate, sau care vor deveni vacante, pentru care: i. angajatorul întreprinde acțiuni concrete spre a găsi un candidat potrivit pentru ocuparea postului respectiv (exemple de acțiuni concrete întreprinse de angajator: anunțarea existenței locului vacant prin serviciile de ocupare a forței de muncă, publicitate prin ziare, media, internet, contactare directă a posibililor candidați etc); ii. angajatorul dorește ocuparea imediată sau într-o perioadă specifică de timp stabilită de angajator. Sunt considerate locuri vacante posturile destinate persoanelor din afara întreprinderii (dar pe care pot concura și persoane din interiorul întreprinderii), indiferent dacă sunt posturi pe durată determinată sau nedeterminată, în program de lucru normal sau parțial. Nu se consideră vacante, posturile neocupate: - destinate exclusiv promovării persoanelor din interiorul întreprinderii sau instituției precum și cele din unitățile administrației publice, blocate printr-un act normativ. Numărul mediu anual al locurilor de muncă vacante se calculează ca medie aritmetică simplă din cele patru trimestre.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

În mod deosebit, Administrația Publică și Apărare, Asigurări Sociale din Domeniul Public, Învățământ, Sănătate și Asistență Socială, Industria Prelucrătoare au continuat astfel să creeze cele mai multe locuri de muncă vacante în 2013 dar și în 2014.

Somajul

Unul dintre efectele crizei economice și financiare din 2008 a fost și creșterea numărului de șomeri, atât pe plan internațional cât și la nivelul României și implicit a regiunilor. Spre sfârșitul anului 2010 numărul de șomeri începuse să scadă. Apoi, pe fondul evoluțiilor nefavorabile ulterioare la nivel UE, cu o nouă fază a recesiunii în 2011-2012, evoluții care s-au resimțit și în România, numărul de șomeri a crescut și în 2012 și în 2013, iar acest lucru s-a întâmplat atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Vest. Scăderi considerabile față de anul precedent au avut din nou loc în anul 2014.

Șomajul BIM³⁴

Evoluția numărului de șomeri BIM din regiune s-a încadrat în tendința observată și la nivel național, cu reduceri în 2012 și apoi anul trecut, când reducerea a fost de 6,99% față de anul 2013.

	2012	2013	2014
Șomeri BIM, 15 ani și peste			
- număr			
Romania	627,2	653,0	628,7
Regiunea Vest	40,9	41,5	38,6
- modificări procentuale față de anul anterior			
Romania	-4,83	4,11	-3,72
Regiunea Vest	-10,89	1,47	-6,99

Sursa: Eurostat, date reactualizate mai 2015

De menționat că și numărul de șomeri tineri (15-24 de ani) a înregistrat scăderi permanente în ultimii ani (vezi Tabel 6, Anexa A).

Rata șomajului BIM în regiune a înregistrat o tendință generală de ușoară scădere față de 2011, scădere ce a fost mai pronunțată în 2014, când a avut o valoare de 4,8%, deci cu 0,4 pp mai puțin decât în 2013(vezi și Tabel 8, Anexa A). În același timp, așa cum reiese din datele prezentate în tabelul de mai jos, rata șomajului BIM în regiune s-a situat sub media națională.

³⁴ Conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

	2012	2013	2014
Rata șomajului- 15 ani și peste (BIM)			
Romania	6,8	7,1	6,8
Regiunea Vest	5,1	5,2	4,8
Rata șomajului 15-24 ani			
Romania	22,6	23,7	24,0
Regiunea Vest	20,2	24,0	27,3

Sursa: Eurostat, date reactualizate mai 2015

Îngrijorător însă este faptul că, deși în anii anteriori *rata șomajului în rândul tinerilor (15 – 24 ani)* din regiune a fost mai scăzută în comparație cu media națională, aceasta a crescut brusc în 2014, situându-se astfel peste nivelul național. Acest aspect ar trebui analizat în detaliu, pentru a determina cauzele care au dus la această situație și apoi a planifica și implementa măsurile corespunzătoare. De subliniat și faptul că în tot intervalul luat în analiză, rata șomajului în rândul tinerilor a fost cu mult peste nivelul înregistrat de celelalte grupe de vârstă (vezi Tabel 8, Anexa A).

	2012	2013	2014
Rata șomajului (BIM) de lungă durată(12 luni și peste)- %			
Romania	3,0	3,2	2,8
Regiunea Vest	2,3	2,1	2,1
Procent șomeri de lungă durată în total șomeri(BIM)			
Romania	44,2	45,2	41,1
Regiunea Vest	44,9	40,2	43,9

Sursa: Eurostat, date reactualizate mai 2015

Rata șomajului de lungă durată a avut o tendință de ușoară scădere, situându-se în permanență sub media națională. În 2013 aceasta era cu 0,9 pp. mai mică decât media la nivel național. Diferențele s-au redus însă în 2014, când ponderea șomerilor de lungă durată în total șomeri din regiune a crescut la 43,9%, față de 40,2% în 2013. Cu această valoare, Regiunea Vest s-a situat peste nivelul înregistrat la nivel național, cu 2,8 pp.

Somajul înregistrat³⁵

Pe fondul unei economii care a început să-și revină ușor, dar în care crearea locurilor de muncă a trenat, *numărul de șomeri înregistrați* în Regiunea Vest a crescut atât în 2012 cât și în 2013, situație înregistrată și la nivel național(vezi și Tabel 10, Anexa A).

³⁵ Conform Legii 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, reactualizată

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

	2012	2013	2014
Șomajul înregistrat			
- număr			
România	493775	512333	478338
Regiunea VEST	34120	34567	29248
- modificări procentuale față de anul anterior			
România	7,1	3,75	-6,64
Regiunea VEST	8,61	1,31	-15

Sursa: INS

Relansarea activităților economice, revenirea după măsurile de austeritate luate de Guvern, care au determinat pierderea unui număr însemnat de locuri vacante, mai ales în sectorul public, s-a făcut resimțită abia în 2014, așa cum am prezentat în paragrafele anterioare. În acest din urmă an, numărul locurilor de muncă vacante(nou create) a crescut simțitor, iar numărul șomerilor înregistrați a început să scadă, după cum se poate observa și din tabelul de mai sus. În anul 2014, reducerea numărului de șomeri înregistrați la agențiile teritoriale de forță de muncă a fost de 15% față de anul 2013, în timp ce la nivel național aceasta a fost de doar 6,64% .

	2012	2013	2014
Rata șomajului înregistrat- %			
România	5,4	5,7	5,3
Regiunea VEST	3,9	4	3,4

Sursa: INS

Ca și numărul de șomeri, rata șomajului înregistrat a avut aceeași tendință de ușoară creștere în 2012(de la 3,7% în 2011 la 3,9%) și 2013(4%), apoi a scăzut cu 0,6 pp în anul 2014(3,4%).

Pe tot parcursul perioadei analizate, *rata șomajului înregistrat* în regiune s-a situat sub media națională (vezi și Tabel 11, Anexa A). Așa cum a reieșit și din "Analiza pieței muncii(studiu regional), Regiunea Vest", dezvoltat în cadrul aceluiași proiect, regiunea a avut una din cele mai mici rate ale șomajului înregistrat, în comparație cu celelalte regiuni, situându-se pe locul 2 pe țară(3 cel mult, în 2008), după Regiunea București Ilfov.

De asemenea, rata șomajului înregistrat a fost mai mică decât rata șomajului BIM. Diferențele sunt datorate conținutului diferit al indicatorilor, pe de o parte, dar și faptului că unii dintre

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

șomeri nu se înregistrează la ANOFM sau nu-și reactualizează cererile și astfel sunt scoși din evidență.

3.4 Participarea la intervențiile publice pe piața muncii –măsuri active de piața muncii³⁶

	2012	2013	2014
Persoane ocupate ca urmare a participării la măsuri active de piața muncii/ocupare în Regiunea Vest			
- număr	5243	6091	6408
- modificări procentuale față de anul anterior	-12,64	16,1	5,2

Sursa: ANOFM

Cu toate că șomajul a crescut după criza din 2008, participarea la măsurile active de ocupare a avut o tendință descrescătoare până în anul 2013. "Insuficiența resurselor financiare și umane la nivelul serviciilor locale de ocupare ar putea explica progresele modeste în domeniul politicilor active pe piața muncii" așa cum se menționează în Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020. Creșteri au fost înregistrate abia începând cu 2013, odată cu eliminarea treptată a măsurilor de austeritate introduse pentru combaterea crizei economico-financiare.

O statistică regională nu este disponibilă pentru acest domeniu, nici la nivel Eurostat, dar prelucrarea datelor ANOFM privind realizarea Programului Național de Ocuparea ilustrează acest lucru (vezi tabelul de mai sus), prin compararea numărului persoanelor ocupate ³⁷ ca urmare a participării la măsurile active, din ultimii ani (vezi și Tabel 12, Anexa A). Astfel, aceste creșteri au fost de 16,1% în 2013 față de anul 2012 și de 5,2% în 2014 față de anul anterior.

Este de menționat și faptul că toate categoriile de respondenți la chestionarele, interviurile sau mesele rotunde organizate în cadrul proiectului de față au apreciat că măsurilor active sunt utile pentru creșterea angajabilității, ca de altfel și celelalte servicii specifice oferite de SPO³⁸. În topul preferințelor sau al "utilității" acestor măsuri se află însă programele de formare profesională. Șomerii în mod deosebit se arată interesați de urmarea unui program de formare profesională,

³⁶ Conform metodologiei Eurostat 2013 acestea cuprind categoriile: 2 – formare profesională; 4 – subvenții/credite pentru stimularea angajării; 5 – sprijin pentru ocupare și reabilitare; 6 – creare directă de locuri de muncă; 7 – stimulente pentru demararea activității pe cont propriu; <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5935673/KS-GQ-13-002-EN.PDF>

³⁷ Cu excepția cursurilor de formare profesională, celelalte măsuri active implementate în România sunt în majoritate subvenții de angajare, sau cu alte cuvinte măsuri care asigură ocuparea participanților prin însăși participarea la măsura activă; nu au fost incluse în datele prezentate persoanele ocupate prin acordarea serviciilor de mediere a muncii și orientare și informare și consiliere profesională, care conform metodologiei acceptate pe plan internațional (metodologia Eurostat) sunt incluse la capitolul "Servicii" și nu la capitolul "Politici/măsuri active"

³⁸ POSDRU 2007-2013, Proiect "SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente", Concluzii transversale

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

acesta fiind util, în opinia lor, în îmbunătățirea competențelor sau dobândirea unor competențe noi.

Propunerile de îmbunătățire privind măsurile active și servicii specifice, făcute de respondenții la instrumentele de cercetare, includ:

- eliminarea birocrăției
- o comunicare/informare mai bună
- creșterea calității serviciilor de preselecție
- o pregătire practică mai bună în cadrul programelor de formare profesională
- mai multe burse de locuri de muncă
- introducerea unor măsuri noi pentru creșterea angajabilității, etc.

În ceea ce privește introducerea unor măsuri noi, toți respondenții au opinat în favoarea unora de tip:

- "platformă online" pentru servicii de informare, consiliere, mediere
- "self-service" la sediul agențiilor teritoriale de forță de muncă
- "job-shadow"³⁹
- "asistență pentru începerea unei afaceri"

Conform respondenților, măsurile necesare pentru stimularea inițiativei private, respectiv cele de asistență pentru începerea unei afaceri ar trebui să includă:

- informații privind legislația specifică deschiderii unei activități independente
- model de plan de afaceri
- cursuri de antreprenoriat
- informații privind legislația muncii
- informații privind posibilități de finanțare

³⁹ Perioadă în care persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă o pot petrece într-o companie și pot observa activitățile zilnice într-o ocupație de interes, pot afla detalii despre ocupația respectivă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

Pe lângă acestea, au fost menționate și alte măsuri care nu țin de domeniul de activitate specific SPO, dar care ar contribui la stimularea inițiativei private precum:

- reducerea numărului de taxe și de impozite
- sprijinirea dezvoltării și funcționării IMM-urilor
- măsuri care să stimuleze achiziția de bunuri și servicii realizate în cea mai mare parte în România, etc.

4. Tendințe viitoare ale principalilor indicatori economico – sociali relevanți pentru piața muncii

4.1 Tendințe viitoare privind principalii indicatorii economici

Economia României va continua să crească și în perioada următoare, așa cum o arată prognoze și rapoarte ale diverselor instituții internaționale și naționale.

Conform Comisiei Europene, "Prognoza de primăvară 2015" economia României a crescut cu 2,8% în 2014. "Principalul motor a fost consumul privat cu contribuții marginale din exporturile nete și a stocurilor"⁴⁰. Așa cum se menționează în același raport, creșterea PIB-ului se preconizează să rămână considerabilă și în 2015, și în 2016, în principal determinată de consumul privat și investiții, accelerarea cererii interne, amplificate de reducerea impozitării indirecte.

Pe aceeași linie, tendințe economice favorabile atât pentru România per ansamblu cât și pentru Regiunea Vest sunt prezentate și de Comisia Națională de Prognoză în "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017"⁴¹ varianta decembrie 2014.

	2013	2014	2015	2016	2017
Proiecția PIB					
-PIB mil.lei, prețuri curente					
România	628581,0	674259,0	709681,0	748572,0	790785,0
Regiunea Vest	64312,6	68107,4	71795,3	75693,7	79947,8
-PIB, modificări procentuale față de anul anterior					

⁴⁰ http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2015_spring/ro_en.pdf

⁴¹ http://www.cnp.ro/user/repository/Prognoza_profil_teritorial_decembrie_2014b.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

	2013	2014	2015	2016	2017
România	3,5	2,6	2,5	3,0	3,3
Regiunea Vest	5,5	3,0	2,7	2,9	3,3

Sursa: Comisia Națională de Prognoză, "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017" varianta decembrie 2014

După cum se poate observa din proiecțiile Comisiei Naționale de Prognoză (tabelul de mai sus), PIB-ul va crește atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Vest. PIB-ul regional prognozat pentru 2017, calculat la prețuri curente, va fi de 79947,8 mil. lei, cu 15635,2 mil. lei mai mare decât cel prognozat pentru 2013. Regiunea Vest se va situa mai bine la acest capitol, față de România per ansamblu, modificările procentuale față de anii anteriori fiind în general prognozate a fi mai mari, sau cel puțin egale cu cele pentru nivelul național.

Ca și în anii precedenți, contribuția cea mai mare la PIB regional o vor avea Județele Timiș și Arad, urmate de județele Hunedoara și Caraș Severin. De menționat și faptul că PIB-ul va crește în toate județele regiunii, conform prognozelor prezentate (vezi Tabel 13, Anexa A).

	2013	2014	2015	2016	2017
Proiecția VAB- modificări procentuale față de anul precedent					
- Industrie	11,6	4,6	3,7	3,0	3,3
- Agricultură, silvicultură, piscicultură	23,0	0,6	1,5	1,3	1,3
- Servicii	0,0	2,5	1,7	2,9	3,3
- Construcții	0,3	-1,7	4,7	5,3	5,1

Sursa: Comisia Națională de Prognoză, "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017" varianta decembrie 2014

Valoarea adăugată brută (VAB) va crește și ea, proiecțiile prezentând modificări procentuale pozitive până în 2017 (vezi tabelul de mai sus). Aceste creșteri sunt prognozate pentru toate marile sectoare economice, respectiv pentru Industrie, Agricultură cât și Servicii. Doar VAB în Sectorul Construcții prezintă, în anul 2014, o modificare negativă față de anul 2013 (-1,7%), dar se pare că începând cu 2015 și Construcțiile se vor relansa, cu creșteri anuale prognozate peste nivelul proiectat pentru celelalte sectoare.

Se pare însă că cele mai mari creșteri le vor avea Sectorul Industrie, Sectorul Construcții (începând cu 2015) și Sectorul Servicii. Pentru asigurarea competențelor necesare pe piața muncii acest lucru ar trebui avut în vedere la planificarea programelor de formare profesională, inițială și continuă, dar și la programarea unor măsuri active care să vină în

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

completarea măsurilor economice, aspect în care Serviciile Publice de Ocupare, respectiv ANOFM și structurile sale teritoriale, joacă un rol important.

Cele șase sectoare identificate ca fiind sectoare cheie în regiune vor fi sprijinite și pe viitor pentru dezvoltarea lor. În acest sens, Strategia pentru Dezvoltare Regională, a Regiunii Vest 2014-2020 prevede unele acțiuni, relevante pentru sistemul de învățământ și formare profesională (inițială și continuă) dar și pentru cel de management al pieței muncii, acțiuni dintre care menționăm:

i. Sectorul automotive:

- Crearea unei baze bine dezvoltate de furnizori locali, cu management capabil care să producă piese și componente de calitate ridicată
- "O piață a muncii bine dezvoltată care să producă experți tehnici calificați, dar relativ ieftini"
- un sistem local de Cercetare&Dezvoltare pentru a dezvolta prototipuri noi

ii. Sectorul textile:

- Construirea capacităților și abilităților pentru a începe propria proiectare sau marcă

iii. Sectorul Tehnologia Informațiilor și Telecomunicațiilor(TIC):

- Creșterea rezervei de forță de muncă calificată
- Crearea unui mediu propice pentru întreprinderile noi înființate
- Adaptarea incubatoarelor la nevoile sectorului TIC

iv. Industria Agro-Alimentară:

- Investiții în activitățile de cercetare-dezvoltare

v. Construcții:

- Dezvoltarea cercetării
- Folosirea unor materiale eficiente din punct de vedere energetic, deci o dezvoltare sustenabilă care presupune inclusiv promovarea unor locuri de muncă "verzi"

vi. Turism:

- Dezvoltarea turismului de sănătate, a turismului urban, eco-turismului și turismului activ

În plus, aceeași strategie prevede o serie de alte acțiuni necesare, care pot conduce la o creștere economică incluzivă și la dezvoltarea corespunzătoare capitalului uman din regiune. De aceste orientări ar trebui să se țină cont atât în planificarea sistemului de învățământ și formare

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

profesională, inițială și continuă, cât și a unor măsuri active care să vină în completarea celor economice. Dintre acestea amintim:

- sprijin pentru accesul la consultanță al IMM-urilor
- susținerea investițiilor în tehnologii, echipamente, mașini, utilaje, investiții care necesită pe de altă parte formarea competențelor necesare folosirii acestor echipamente și utilaje noi
- încurajarea spiritului antreprenorial și sprijin pentru start-upuri
- atragerea de investiții străine de dezvoltare (ISD) prin asigurarea, printre altele, a unei forțe de muncă calificată corespunzător
- introducerea și extinderea utilizării TIC în sistemul de formare profesională (inițială și continuă)
- elaborarea și livrarea în parteneriat cu întreprinderile din regiune a unor module de curriculum care să corespundă nevoilor angajatorilor
- informarea, orientarea și consilierea elevilor în funcție de aptitudinile și abilitățile acestora, capacitatea de învățare cât și nevoile pieței muncii
- campanii de conștientizare și furnizarea serviciilor integrate de orientare și consiliere pentru copii și părinții copiilor expuși la riscul de marginalizare socială

4.2 Tendințe demografice viitoare

Ca și în alte țări, ritmul de creștere economică este afectat negativ de scăderea populației și odată cu aceasta de reducerea forței de muncă.

Prognozele *demografice* din ultimii ani, efectuate atât la nivelul Comisiei Europene, dar și într-o serie de studii Eurostat arată că, în scenariul cel mai pesimist, populația României va scădea cu circa 20% până în anul 2060 și va fi mult mai în vârstă⁴².

⁴² Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative" PROIECT Îmbunătățirea capacității instituționale, de evaluare și formulare de politici macroeconomice în domeniul convergenței economice cu Uniunea Europeană a Comisiei Naționale de Prognoză, cod SMIS 27153 - "Studiu evoluția demografică pe termen lung și sustenabilitatea sistemului de pensii"

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

Aceeași concluzie rezultă și din unele proiecții demografice efectuate pe baza recensământului din 2011 în care se estimează că "România va pierde peste patru milioane de locuitori până în anul 2050, iar cele mai dramatice scăderi ale populației se vor înregistra în regiunile din sudul țării⁴³". Conform acestor proiecții, populația din vestul țării se va reduce cu 21% până în 2050, "ceea ce înseamnă că această regiune va pierde cel puțin 390.000 de locuitori până la jumătatea secolului. Deși în regiunea de vest rata natalității mai scăzută accelerează scăderea populației, se observă o îmbunătățire a acestui indicator începând cu perioada 2003- 2004, pe fondul adoptării legii privind acordarea de indemnizații și concediu de creștere a copiilor"⁴⁴.

Mai mult, conform aceluiași proiecții "proportia tinerilor (0-14 ani) este prognozat să scadă în perioada 2010-2060 cu circa 38%, *proportia persoanelor active (15-64 de ani)* va scădea în aceeași perioadă tot cu circa 38%, în timp ce populația de 65 de ani și peste va crește cu circa 87,5%, definind clar faptul că populația României va înregistra un accelerat proces de îmbătrânire"⁴⁵.

Acest lucru determină necesitatea unor măsuri consistente de promovare a îmbătrânirii active și de implicare a cetățenilor în vârstă pe piața muncii, dar și de a încuraja și de a stimula participarea tineretului la piața muncii.

4.3 Tendințe viitoare pe piața muncii

Ocuparea forței de muncă

Cu toate că prognozele demografice pe termen lung sunt sumbre, odată cu revigorarea economiei populația ocupată va înregistra creșteri, conform proiecțiilor Comisiei Naționale de Prognoză. Astfel, se estimează că *populația ocupată civilă medie* în Regiunea Vest va ajunge în 2017 cu 18,8 mii persoane mai mare decât cea prognozată pentru anul 2015.

	2015	2016	2017
Proiecția Populația ocupată civilă medie Regiunea Vest			
-mii pers.	815,1	822,4	827,4

⁴³ Profesorul Vasile Ghețău, director al Centrului pentru Cercetări Demografice al Academiei Române – Proiecții pe baza datelor de la recensământul din 2011 - <http://www.zf.ro/zf-24/noi-previziuni-demografice-din-ce-regiuni-ale-tarii-vor-disparea-cei-mai-multi-locuitori-pana-in-anul-2050-si-cat-de-mult-va-imbatrani-populatia-13207746>

⁴⁴ Profesorul Vasile Ghețău, director al Centrului pentru Cercetări Demografice al Academiei Române- Proiecții pe baza datelor de la recensământul din 2011- <http://www.zf.ro/zf-24/noi-previziuni-demografice-din-ce-regiuni-ale-tarii-vor-disparea-cei-mai-multi-locuitori-pana-in-anul-2050-si-cat-de-mult-va-imbatrani-populatia-13207746>

⁴⁵ Profesorul Vasile Ghețău, director al Centrului pentru Cercetări Demografice al Academiei Române- Proiecții pe baza datelor de la recensământul din 2011- <http://www.zf.ro/zf-24/noi-previziuni-demografice-din-ce-regiuni-ale-tarii-vor-disparea-cei-mai-multi-locuitori-pana-in-anul-2050-si-cat-de-mult-va-imbatrani-populatia-13207746>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

-modificări procentuale față de anul anterior	0,8	0,9	0,6
---	-----	-----	-----

Sursa: Comisia Națională de Prognoză, "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017" varianta decembrie 2014

Creșteri ale populației ocupate sunt prognozate pentru toate județele regiunii. Pe primele locuri se situează Județele Timiș și Arad cu creșteri de 1,7% și respectiv 1,6% ale populației ocupate civile medii în 2017 față de cea prognozată pentru 2015 (vezi Tabel 14, Anexa A). Acest lucru confirmă faptul că zona "Timiș-Arad" va rămâne zona "motor" a regiunii.

Pe fondul acestei tendințe pozitive, *numărul mediu de salariați* va crește și el, atât la nivel național cât și la nivelul regiunii Vest.

	2015	2016	2017
Proiecția Numărului mediu de salariați			
-mii persoane			
România(Total economie)	4582	4650	4725
Regiunea Vest	493	501	510
-modificări procentuale față de anul anterior			
România	1,6	1,5	1,6
Regiunea Vest	1,8	1,7	1,8

Sursa: Comisia Națională de Prognoză, "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017" varianta decembrie 2014

Creșterile se estimează a fi mai pronunțate pentru Regiunea Vest, unde proiecțiile arată că numărul mediu de salariați va avea o creștere de 3,5 % în 2017 față de cel prognozat pentru 2015, în timp ce la nivel național creșterea respectivă va fi de 3,1%. De asemenea, se preconizează că toate județele vor înregistra creșteri anuale ale numărului mediu de salariați (vezi Tabel 15, Anexa A).

Somajul înregistrat

Creșterea economică prognozată și implicit a ocupării va determina în mod corespunzător scăderea șomajului.

Proiecțiile Comisiei Naționale de Prognoză până în 2017 arată că șomajul înregistrat va avea o tendință descrescătoare atât la nivel național cât și la nivelul Regiunii Vest.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

	2015	2016	2017
Proiecția Șomajului înregistrat(la sfârșitul anului)			
-mii persoane			
România(Total economie)	465	450	435
Regiunea Vest	30	29	27
-modificări procentuale față de anul anterior			
România	-4,2	-3,3	-3,4
Regiunea Vest	-3,3	-3,4	-6,9
-rata șomajului înregistrat-%			
România	5,1	4,9	4,7
Regiunea Vest	3,4	3,3	3,0

Sursa: Comisia Națională de Prognoză, "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017" varianta decembrie 2014

După cum se observă din tabelul de mai sus, *șomajul înregistrat* va scădea atât în cifre absolute dar și relative, respectiv rata șomajului va descrește an de an. Conform prognozelor, scăderile vor fi și mai consistente pentru Regiunea Vest, mai ales în anul 2017(-6,9%), iar județele regiunii, toate se vor încadra în aceeași tendință descrescătoare(vezi Tabel 16, Anexa A). Având în vedere că cifra prognozată pentru anul 2014 a fost și mai favorabilă, în sensul că atât numărul de șomeri cât și rata șomajului au avut valori mai mici decât proiecțiile⁴⁶, atunci este de așteptat ca aceste scăderi ale șomajului în următorii ani să fie și mai considerabile. Și aceasta cu atât mai mult cu cât " Vestul țării a avut cea mai bună dinamică a pieței muncii" în perioada anterioară(2010-2013) și "în total, în județele Timiș, Arad, Caraș-Severin și Hunedoara numărul de joburi a crescut cu 21.400"⁴⁷.

Necesarul de abilități și competențe ale forței de muncă

Mai mult, și pentru perioada imediat următoare prognozele privind piața muncii în Regiunea Vest sunt pozitive. Astfel, Studiul Manpower privind Perspectivele Angajării de Forță de Muncă Romania pentru Trimestrul III 2015, arată că "în șapte din cele opt regiuni ale țării, angajatorii preconizează creșterea numărului total de angajați în intervalul iulie-septembrie 2015. Cele mai robuste planuri de angajare sunt formulate de angajatorii din regiunea Vest, unde Previziunea Netă de Angajare⁴⁸ se situează la +21%".

⁴⁶Conform INS, Numărul de șomeri înregistrați în 2014, în regiunea Vest a fost de 29,2 mii pers., față de 31 mii pers. cât a fost prognozată pentru acest an, iar rata șomajului a fost de 3,4% față de 3,6% cât a fost proiectat

⁴⁷ <http://www.zf.ro/zf-24/județele-din-vestul-tării-campioanele-pietei-muncii-in-ultimii-ani-numarul-de-locuri-de-munca-a-crescut-cu-peste-20-000-iar-salariile-angajatorilor-au-fost-majorate-cu-16-14258913>

⁴⁸ „Previziune Netă de Angajare”- diferența dintre procentul de angajatori care anticipează o creștere a numărului total de angajări din locația lor în trimestrul următor și procentul de angajatori care prevăd o scădere a angajărilor din locația lor, per total, în următoarele trei luni. Procentul rezultat din această scădere reprezintă Previziunea Netă de Angajare-

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Conform aceluiași studiu, cele mai multe angajări în perioada imediat următoare sunt anticipate de companiile din sectoarele:

- Industria prelucrătoare,
- Finanțe, asigurări, servicii imobiliare și servicii de afaceri,
- Transporturi, depozitare și comunicații,
- Hoteluri și restaurante
- Comerț cu ridicata și cu amănuntul (cel din urmă sector anticipează planuri de angajare dar de un optimism prudent.

În aceste sectoare Previziunea netă de Angajare este între +19% (Sectorul Industria Prelucrătoare) și 9%-cea mai mică (Comerț cu ridicata și cu amănuntul).

Și angajatorii din Industria extractivă dau semne încurajatoare pentru trimestrul următor, cu o previziune Netă de Angajare de +6%.

În Sectorul Construcții prognoza este moderată, cu o Previziune Netă de Angajare de +6%, dar angajatorii raportează o îmbunătățire de 2 puncte procentuale de la an la an, pentru acest sector. Aceeași situație se preconizează și pentru Sectorul Agricultură, vânătoare, silvicultură și pescuit cu o Previziune Netă de Angajare de +5%.

În Administrație publică și servicii sociale Previziunea Netă de Angajare de +4% este cu 8 puncte procentuale sub cea enunțată în trim. II și cu 4 puncte procentuale mai slabă față de trim. III/2014.

În schimb, angajatorii din sectorul Energie electrică, apă, gaze prevăd scăderi ale numărului de angajați, raportând o Previziune Netă de Angajare de -8%.

Prognoze încurajatoare sunt prezentate și de HiPo.ro⁴⁹ în raportul "Cum va fi piața forței de munca în 2015?". Conform acestui raport, 74% dintre angajatorii participanți la studiu "estimează o creștere a numărului de angajați din companie în 2015 raportat la 2014. Același raport estimează că cele mai multe angajări în 2015 se vor face în domeniul precum:

- IT Software

https://candidate.manpower.com/wps/wcm/connect/53db4159-9e3a-4840-b0bf-73560782e6b7/MEOS_Romania_Q315_Ro.pdf?MOD=AJPERES

⁴⁹ HiPo.ro este un site de locuri de muncă axat pe studenți de învățământ superior și profesioniști. Scopul său este de a potrivi oferta de locuri de muncă între cei mai buni angajați și cei mai buni angajatori.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- Vânzări – Comercial
- Suport pentru clienți/” Customer support”
- Servicii pentru clienți
- Inginerie- Tehnic
- Contabilitate - Finanțe

Într-un orizont mai larg, respectiv până în 2017, creșteri ale Sectoarelor Industrie, Servicii și Construcții sunt prognozate și de Comisia Națională de Prognoză, așa cum am menționat în capitolele anterioare. În mod specific, 6 sectoare au fost identificate ca sectoare cheie în Regiunea Vest cu potențial de dezvoltare în perioada următoare, iar acestea sunt: Sectorul automotive, Sectorul textile, Sectorul Tehnologia Informațiilor și Telecomunicațiilor/TIC, Industria Agro-Alimentară, Construcții și Turism. Mai mult, conform Strategiei pentru Dezvoltare Regională, a Regiunii Vest 2014-2020, aceste sectoare vor face obiectul unor acțiuni care să contribuie și să sprijine această dezvoltare a lor.

Aceste proiecții pe termen scurt sunt întărite de concluziile reieșite din chestionarele aplicate, în cadrul proiectului de față, unui număr de peste 400 de angajatori⁵⁰. Cu toate că nu toți angajatorii au fost în măsură să ofere informații despre evoluția lor în perspectiva următoarelor luni (12 și 24 de luni), creșteri viitoare ale personalului au fost menționate în domenii precum: Automotive, Auto, Alimentație publică, Comerț, Pază și Securitate, IT, Construcții, Alte Servicii (Tabel 17 și 18, Anexa A). Mai în detaliu, în funcție și de specificul economic al județelor, la focus grupurile cu angajatorii, domeniile de perspectivă preconizate au fost: în Județul Arad - Industria Producătoare, IT, Industria Prelucrătoare, Turismul, Distribuție; în Județul Timiș - IT, Industrie, Agricultură, Producția de Bunuri, iar în Județul Caraș-Severin: Turismul, Industria lemnului, Industria Prelucrătoare, Agricultura, Automotive, Industria ușoară și grea, Viticultura⁵¹.

O creștere a numărului de angajați este preconizată și de participanții⁵² la mesele rotunde organizate în cadrul aceluiași proiect. Conform acestora, ”planurile de angajare cele mai optimiste sunt în sectorul IT Software și Hardware, în Telecomunicații, în domeniul Contabilitate/Finanțe, Servicii Clienți; de asemenea sunt căutați candidați cu studii în Inginerie”⁵³.

⁵⁰ Angajatori din Regiunea Vest(județele Arad, Timiș și Caraș-Severin) și Regiunea Nord-Vest(Județul Bistrița Năsăud)

⁵¹ POSDRU 2007-2013, Proiect ”SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente”, Concluzii transversale

⁵² Reprezentanți ai unor instituții, ONG-uri relevante și angajatori din regiune

⁵³ POSDRU 2007-2013, Proiect ”SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente”, Concluzii transversale

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale a elaborat în 2012 un studiu⁵⁴ privind proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională, într-un orizont de timp și mai larg, respectiv în perspectiva anului 2020, deci și pe termen lung. Estimările privesc, printre altele, "cererea potențială de forță de muncă" dar și proiecția "locurilor de muncă disponibile".

Cererea potențială de forță de muncă este definită ca "populația ocupată estimată, rezultată din modelarea econometrică pe date tip panel a dinamicii economice - descrisă prin indicatorii ai investițiilor brute interne și externe și ai valorii adăugate brute, precum și a ocupării forței de muncă⁵⁵". Cu alte cuvinte, cererea potențială de forță de muncă reprezintă "volumul total de forță de muncă (exprimat în număr persoane) estimat ca necesar pentru derularea activităților economice, în termeni de populație ocupată⁵⁶". Evoluția cererii potențiale prognozate depinde de evoluțiile economiei, dar și de o serie de alți factori cum ar fi factorii demografici, migrația, potrivirea calitativă între cererea și oferta de forță de muncă etc. Previziunile privind cererea potențială oferă repere de analiză pentru evoluția structurii cererii de forță de muncă inclusiv pe sectoare de activitate, ocupații, niveluri de calificare, domenii de pregătire profesională etc."

Locurile de muncă disponibile" sunt definite în același studiu ca fiind "suma dintre modificarea cererii potențiale față de începutul intervalului analizat și cererea înlocuită", iar cererea înlocuită reprezintă "numărul de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale pentru orizontul de prognoză⁵⁷".

În conformitate cu acest studiu, în cazul scenariului optimist și moderat, în Regiunea Vest, cererea potențială de forță de muncă va crește în perioada de până în anul 2020. Lucrurile nu stau foarte prost pentru regiune nici în cazul scenariului pesimist, pentru care se preconizează o evoluție cel mult cvasi-staționară a cererii potențiale. Pe activități economice, creșterea cea mai importantă a cererii potențiale se preconizează a fi în Industria prelucrătoare și în Transport, depozitare și comunicații. De asemenea sunt proiectate creșteri și în sectorul Construcțiilor, mai

⁵⁴Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii” - Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020- <http://ofertaipt.tvet.ro/index.php/rezultate.html>

⁵⁵ Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii” - Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020- <http://ofertaipt.tvet.ro/index.php/rezultate.html>

⁵⁶ Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii” - Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020- <http://ofertaipt.tvet.ro/index.php/rezultate.html>

⁵⁷ Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii” - Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020- <http://ofertaipt.tvet.ro/index.php/rezultate.html>

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

ales după scăderile din 2011, cât și în alte sectoare precum cel de Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii, sau Sănătate și asistență socială. Scăderi semnificative se estimează în Agricultură dar și în Administrația Publică.

Același studiu menționează că în scenariul optimist și moderat și proiecția locurilor de muncă disponibile va avea un trend ascendent, "ajungând să se tripleze la nivel regional la finele anului 2020 comparativ cu anul 2012⁵⁸", iar proiecțiile locurilor de muncă disponibile la nivelul județelor din regiunii par să urmeze un tipar de evoluție similar cu al regiunii.

Din cele prezentate mai sus reiese faptul că, în general, prognozele sunt pozitive pentru Regiunea Vest. Dezvoltarea cu preponderență a unor anumite sectoare, cum se prezintă în mai toate studiile, strategiile și proiecțiile analizate, va determina și crearea de noi locuri de muncă, fiind însă necesară și asigurarea de abilități și competențe corespunzătoare. Este clar că aceste locuri de muncă cer anumite competențe tehnice/de specialitate, sau cu alte cuvinte "competențe hard", specifice fiecărui domeniu de activitate. Programele de formare inițială și cele de formare continuă trebuie să aibă în vedere aceste dezvoltări de perspectivă pe piața muncii, pentru formarea competențelor "tehnice" sau "hard" cerute de domeniile economice în dezvoltare.

Expertiza tehnică, asigurată de dobândirea unor competențe tehnice sau hard este întotdeauna apreciată și de valoare, dar nu este și suficientă. O piață a muncii într-o continuă schimbare, uneori supusă la diverse șocuri cum au fost cele din anii crizei și recesiunii economice, pune în discuție necesitatea dobândirii și a unor competențe "cheie/soft/transversale". Competențele transversale sunt acele capacități (achiziții valorice și atitudinale) care transcend un anumit domeniu, respectiv program de studii, având o natură transdisciplinară. Acestea constau din abilități de lucru în echipă, abilități de comunicare orală și scrisă în limba maternă/străină, utilizare IT, rezolvare de probleme și luarea deciziilor, recunoașterea și respectul diversității și multiculturalității, autonomia învățării, inițiativă și spirit antreprenorial, deschiderea către învățarea pe tot parcursul vieții, respectarea și dezvoltarea valorilor și eticii profesionale etc. Aceste competențele transversale pot crește șansele de ocupare și menținere a ocupării, de adaptare la schimbările intervenite sau cu alte cuvinte "pot pregăti indivizii pentru carierele profesionale din prezent, care sunt din ce în ce mai variate și mai imprevizibile"⁵⁹. Deci, pe lângă

⁵⁸ Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii” - Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020- <http://ofertaipt.tvet.ro/index.php/rezultate.html>

⁵⁹ Comisia Europeană- "Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor", 2012

http://www.google.ro/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&ved=0CFgQFjAI&url=http%3A%2F%2Fwww.cdep.ro%2Ffaceri_europene%2FCE%2F2012%2FCOM_2012_669_RO_ACTE_f.doc&ei=JrdmVcTYC8ifsgG91YHIAQ&usq=AFQjCNH4bJFaFe4Rc60-RGxM-IA4PXmMHg

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

competențele "tehnice" sau "hard" și formarea acestor competențe "transversale" trebuie să fie asigurată prin programele de formare profesională, în planificarea și implementarea cărora agențiile teritoriale de ocuparea forței de muncă au un rol important.

Din perspectiva participanților la instrumentele de cercetare⁶⁰, care sunt în același timp beneficiarii sau posibii beneficiari ai pregătirii profesionale, programe de formare profesională sunt considerate a fi necesare în mod deosebit pentru dobândirea unor competențe cheie - IT, lucrul în echipă, limbi străine, comunicare scrisă și orală, soluționarea problemelor, dar și pentru dobândirea sau perfecționarea competențelor tehnice/de specialitate existente.

Mai mult, pentru cei mai mulți angajatori/antreprenori respondenți, cea mai importantă calitate a angajatului este "să stăpânească bine calificarea sau specializarea curentă". Pe locurile doi și trei, companiile poziționează o serie de competențe cheie, cum ar fi "lucrul în echipă și capacitatea de organizare", urmate de "soluționarea problemelor", "limbi străine și cunoștințele IT"⁶¹.

Deci competența forței de muncă constituie un element "cheie" pentru dezvoltarea oricărei economii, dar și pentru adaptarea rapidă a forței de muncă la cerințele în continuă schimbare ale pieței muncii. Pe de altă parte, pentru o mai bună corelare a cererii cu oferta de forță de muncă, este necesară și o anticipare a cerințelor pieței, a domeniilor în care este cel mai probabil să se înregistreze deficit sau excedent de forță de muncă și de competențe în viitor. În anticiparea nevoilor pe piața muncii Serviciile Publice de Ocupare joacă sau ar trebui să joace un rol important, ANOFM fiind o instituție importantă în managementul pieței muncii.

În Regiunea Vest, așa cum se menționează în Strategia pentru Dezvoltare Regională, a Regiunii Vest 2014-2020(denumită în continuare "Strategia"), există o neconcordanța între cererea și oferta de competențe, iar "nevoile pieței muncii sunt aproape necunoscute de către cei care furnizează cursuri de formare profesională".

Neconcordanța între cererea și oferta pe piața muncii a fost subliniată și de participanții⁶² la mesele rotunde, interviurile și focus grupurile organizate în cadrul proiectului de față. Aceștia au menționat: " Forța de muncă existentă este puțină, slab pregătită pentru cerințele pieței, nu deține decât în mică măsură competențele necesare unui job performant, iar tinerii în special nu sunt suficient calificați. Din cauza schimbării profesiilor/domeniilor de activitate pe piața muncii,

⁶⁰ POSDRU 2007-2013, Proiect "SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente", Concluzii transversale

⁶¹ POSDRU 2007-2013, Proiect "SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente", Concluzii transversale

⁶² Reprezentanți ai unor instituții, ONG-uri relevante și angajatori din regiune

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

calificările existente nu sunt în concordanță cu cerințele, dar lipsesc, pe de altă parte, ofertele cu locuri de muncă”⁶³.

Având în vedere această situație, unul dintre obiectivele specifice ale Strategiei pentru Dezvoltare Regională 2014-2020 este și ”Crearea unei piețe a forței de muncă regionale moderne, flexibile și inclusive, precum și pregătirea resurselor umane pentru modificări structurale” iar ”Promovarea ocupării forței de muncă și sprijinirea mobilității forței de Muncă” este unul din obiectivele tematice.

Pentru atingerea acestor obiective sunt planificate o serie de operațiuni orientative sau acțiuni, ce vor avea ca ”obiect” însăși Serviciile Publice de Ocupare, sau, în care aceste servicii vor fi implicate într-un fel sau altul. Dintre acestea amintim pe cele cu relevanță pentru Serviciile Publice de Ocupare:

- Crearea observatorului regional al forței de muncă
- Modernizarea și diversificarea serviciilor oferite de Serviciului Public de Ocupare
- Adoptarea unor măsuri de tipul celei „de-a doua șansă” pentru cei care au părăsit școala fără să obțină o calificare
- Sprijin pentru deschiderea unei întreprinderi de către tineri și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă/ șomeri/ persoane inactive
- Dezvoltarea unor tehnici și instrumente pentru îmbunătățirea capacității serviciului public de ocupare și a entităților private care acționează în domeniu formării profesionale și/sau plasării forței de muncă, de a evalua potențialul profesional al șomerilor/ persoanelor inactive aflate în căutarea unui loc de muncă/ persoanelor din grupurile vulnerabile
- Furnizarea de programe de calificare/ recalificare pentru creșterea și diversificarea competențelor profesionale ale persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și corelarea programelor de calificare / recalificare adresate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, cu cererea de pe piața muncii
- Încurajarea mobilității geografice a forței de muncă prin stimularea și promovarea acceptării unui loc de muncă în altă localitate decât cea de domiciliu

63 POSDRU 2007-2013, Proiect ”SPUNE - SPO 82/2020, Servicii Publice Unitare, Necesare și Eficiente”, Concluzii transversale

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- Extinderea și flexibilizarea sistemului de stimulare a angajatorilor în vederea încadrării în muncă a tinerilor
- Crearea unor programe de pregătire suplimentară pentru inserția tinerilor pe piața forței de muncă, prin plasarea tinerilor (elevi, studenți, absolvenți) în firme (stagii de practică, programe de ucenicie, etc.)
- Dezvoltarea de soluții pentru rezolvarea problemei șomajului neînregistrat
- Crearea unei platforme web regionale cu informații despre piața forței de muncă regionale și realizarea unui forum pentru găzduirea unui dialog eficient între sistemul educațional, mediul de afaceri și agențiile de ocupare/angajare
- Dezvoltarea de soluții electronice integrate (baze de date interactive), pentru monitorizarea situației cererii și ofertei de pe piața forței de muncă, a inserției tinerilor absolvenți pe piața forței de muncă, etc
- Dezvoltarea unor servicii specializate la nivel regional pentru studiul pieței muncii: realizarea unei analize cu privire la cele mai căutate 25 de locuri de muncă din Regiunea Vest și crearea unei « panorame » a competențelor necesare găsirii unui loc de muncă în regiune
- Furnizarea de programe de formare profesională la locul de muncă pentru dezvoltarea competențelor angajaților, creșterii performanțelor și productivității acestora și combaterii riscului de șomaj, în special pentru lucrătorii mai în vârstă care sunt vulnerabili în mod special la restructurarea economică
- Sprijinirea accesului oamenilor la învățarea de-a lungul vieții, pentru a se reorienta către sectoare cu înaltă valoare adăugată
- Programe personalizate de mediere, consiliere și orientare pentru șomer/ persoane inactive aflate în căutarea unui loc de muncă/ persoane din grupurile vulnerabile, facilitarea accesului acestora la informații relevante privind piața forței de muncă
- Programe de orientare și consiliere pentru tineri, în vederea asigurării unei tranziții line de la educație la viața activă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- Sprijinirea parteneriatelor la diferite niveluri care reunesc întreprinderi, organizații sindicale, patronate, furnizori de formare profesională continuă, ONG-uri și alți actori relevanți pe piața muncii, pentru corelarea cererii și ofertei de pe piața forței de muncă regională

5. Concluzii - Aspecte cheie pe piața muncii din Regiunea Vest

Regiunea Vest a înregistrat o creștere economică în ultima perioadă, cu o scădere ușoară a șomajului, mai accentuată din 2014. Creșteri economice sunt prognozate și pe termen scurt, mediu și chiar și lung, inclusiv creșteri ale ocupării, iar șomajul a început să scadă. Într-un cuvânt se pare că regiunea se află pe un trend pozitiv. Cu toate acestea, există o serie de aspecte, unele dintre ele prezentate în detaliu în Analiza Pieței Muncii, Regiunea Vest(studiu regional) realizată în cadrul aceluiași proiect, ce necesită intervenții pe piața muncii:

- Scăderea continuă și lentă a populației din regiune, din România în general, îmbătrânirea demografică și implicit creșterea ratei de dependență a bătrânilor
- Majoritatea populației care îmbătrânește înregistrează rate de activitate în scădere
- Tinerii din regiune înregistrează de asemenea o rată de activitate foarte mică și o rată de ocupare cu valori destul de scăzute în comparație cu celelalte regiuni, cu media națională și cea europeană
- Și rata de ocupare a persoanelor vârstnice a fost sub media națională, iar populația de sex feminin a avut rate de ocupare cu mult sub cele ale bărbaților
- Ponderea mare a tinerilor care nu sunt angajați în nici o formă de învățământ, muncă sau instruire(NEET), dar și creșterea continuă a acesteia este îngrijorătoare, având în vedere că aceste persoane sunt expuse, pe termen lung, unui risc foarte mare de sărăcie
- Cu toate că rata șomajului și rata șomajului pe termen lung au avut niveluri destul de reduse, fiind sub media națională și cea europeană, tinerii au o rată a șomajului mare, în comparație cu celelalte grupe de vârstă
- Disparitățile privind rata șomajului pe județe
- Creșterea numărului de șomeri cu studii superioare și medii
- Nivelul scăzut al cheltuielilor cu politicile active pe piața muncii și implicit participarea redusă la aceste măsuri

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- Performanțele regiunii în ceea ce privește participarea la programele de învățare pe tot parcursul vieții care au fost sub cele la nivel național, și cu mult sub progresul minim cerut de CE
- Amploarea fenomenului PTȘ
- Neconcordanța între oferta și cerere pe piața muncii

Aceste provocări nu sunt specifice numai Regiunii Vest, ci ele sunt aspecte cu care se confruntă piața muncii la nivel național, sunt de fapt provocări ale pieței muncii în România și nu numai, ci și la nivelul Uniunii Europene. Mai mult, impactul crizei economice și financiare din 2008 a arătat faptul că realitățile economice evoluează foarte rapid, mult mai rapid decât politicile publice. Având în vedere această stare de fapt, a fost adoptată Strategia Europa 2020 cu scopul de a ghida economia Uniunii Europene în următorul deceniu, printr-o abordare tematică unitară a reformelor în plan economic și social.

Strategia Europa 2020 are trei priorități majore și cinci obiective principale.

Cele trei priorități vizează:

- a) creșterea inteligentă, prin dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- b) creșterea durabilă, prin promovarea unei economii mai eficiente, mai ecologice și mai competitive;
- c) creșterea favorabilă incluziunii prin promovarea unei economii cu un grad înalt de ocupare a forței de muncă care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Obiective principale (concretizate în opt ținte numerice) propuse pentru atingerea celor trei priorități la nivelul UE până în 2020 sunt:

1. o rată de ocupare a populației cu vârsta între 20 – 64 ani de 75%;
2. investiții (publice și private) în cercetare și dezvoltare de 3% din PIB – ul UE;
3. atingerea obiectivului „20/20/20” în domeniul energiei și al schimbărilor climatice;
4. un nivel maxim de 10% al ratei părăsirii timpurii a școlii și un nivel minim de 40% al ratei de absolvire a unei forme de învățământ terțiar în rândul tinerilor cu vârsta între 30 și 34 ani;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

5. reducerea cu 20 de milioane a numărului de cetățeni europeni amenințați de sărăcie și excluziune socială.

La nivel național, având în vedere provocările cu care s-a confruntat și se confruntă încă România, dar și cadrul strategic de referință la nivel european – Strategia Europa 2020 și Strategia Europeană de Ocupare, s-a elaborat Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020 (SNOFM).

Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020 (SNOFM) își propune să impulsioneze eforturile de a atinge ținta de ocupare stabilită de România pentru anul 2020, și anume o rată de ocupare de 70% pentru populația în vârstă de 20-64 de ani.

SNOFM are patru obiective specifice pentru care sunt prevăzute o serie de direcții de acțiune, dintre care unele de o deosebită relevanță pentru Serviciul Public de Ocupare/ANOFM:

O1. Creșterea ocupării în rândul tinerilor și prelungirea vieții active a persoanelor în vârstă

- aplicarea unor programe integrate orientate către tinerii NEETs, fie prin oferirea unor locuri de muncă de calitate, fie prin reintegrarea în sistemul educațional sau prin participarea la cursuri de formare profesională pentru a le oferi acestora competențele solicitate de angajatori
- facilitarea tranziției tinerilor de la școală la piața muncii prin consolidarea cooperării între actorii relevanți în scopul dezvoltării sistemului de monitorizare, implementarea măsurilor de tipul uceniciei la locul de muncă sau stagiilor pentru absolvenții de învățământ superior
- sporirea investițiilor în dezvoltarea antreprenoriatului în rândul tinerilor
- aplicarea unor scheme de ocupare a persoanelor în vârstă, dezvoltarea unor inițiative de transfer a cunoștințelor și a expertizei în muncă din partea lucrătorilor în vârstă către angajații tineri (programe de mentorat, de tip coaching)

O2. Îmbunătățirea structurii ocupaționale și participării pe piața muncii în rândul femeilor și persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile

- dezvoltarea de scheme de garanții pentru persoanele defavorizate din mediul rural, sprijinirea activităților de antreprenoriat, în special pentru tineri, acordarea de facilități fiscale întreprinzătorilor care demarează afaceri în mediul rural în sectoarele secundar și terțiar și celor care creează locuri de muncă adresate grupurilor dezavantajate
- susținerea investițiilor în dezvoltarea programelor de orientare și formare profesională

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

- sprijinirea femeilor pentru revenirea pe piața muncii și reintegrarea profesională, inclusiv prin promovarea antreprenoriatului și a programelor de tip “a doua șansă” pentru dobândirea de competențe și calificări cerute pe piața muncii
- asigurarea serviciilor suport pentru persoanele vulnerabile aflate în căutarea unui loc de muncă
- extinderea la nivel național a rețelei de centre de consiliere, orientare și reconversie profesională, inclusiv evaluarea gratuită a abilităților și competențelor, precum și programele de reintegrare profesională și reabilitare vocațională și profesională destinate persoanelor cu dizabilități

O3. Dezvoltarea unei resurse umane cu un nivel înalt de calificare și competențe adaptate la cerințele pieței muncii

- formarea profesională pe tot parcursul vieții, calificarea și recalificarea forței de muncă pentru a facilita adaptarea acestora la noile procese tehnologice și ocuparea în sectoare cu potențial de creștere economică
- recunoașterea competențelor dobândite în contexte non-formale și informale, dezvoltarea sistemului partenerial de formare inițială și continuă care să contribuie la asigurarea forței de muncă necesară la nivel regional și local
- identificarea cerințelor de restructurare și/sau adaptare în vederea gestionării tranziției la “economia verde”

O4. Îmbunătățirea mecanismului de fundamentare, implementare, monitorizare și evaluare a politicilor cu impact pe piața muncii

- creșterea capacității MMFPSPV și a instituțiilor aflate în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea sa, de a dezvolta și de a aplica strategii și planuri de acțiune integrate destinate creșterii nivelului de ocupare prin efectuarea de studii aplicative care să fundamenteze științific politicile de ocupare propuse, strategiile sectoriale de formare profesională și, nu în ultimul rând, să dezvolte o serie de instrumente de evaluare ex-ante și ex-post a impactului acestora, în vederea aplicării corecțiilor care se impun
- consolidarea instituțională și perfecționarea continuă a personalului ANOFM în vederea furnizării unor pachete personalizate de servicii, intensificarea măsurilor de prevenire și combatere a muncii nedeclarate, precum și dezvoltarea unui mecanism de gestionare și monitorizare a politicilor dedicate pieței muncii
- crearea unui sistem de participare continuă a partenerilor sociali la elaborarea și monitorizarea politicilor de ocupare a forței de muncă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Bibliografie

Ministerul Muncii Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice - Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020

Ministerul Educației și Cercetării Științifice - Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii (draft)

Ministerul Educației și Cercetării Științifice - Proiect de strategie pentru învățarea pe tot parcursul vieții

Agencia Pentru Dezvoltare Regională, Regiunea Vest - Strategia pentru Dezvoltarea Regională a Regiunii Vest 2014-2020 (proiect)

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă- Raport de activitate pentru anul 2011, 2013, Stadiul realizării programului de ocupare a forței de muncă al ANOFM pentru anul 2011, 2012, 2013

Institutul de Economie Mondială – "Uniunea Europeană și Zona euro: recesiune economică și în 2013, relansare moderată în 2014"

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007- 2013 - "Rezultatele Analizei Documentare Sectorul Ocuparea Forței De Muncă"

Legea 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, reactualizată

Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii” - Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020

Comisia Europeană- "Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor", 2012

Comisia Națională de Prognoză, "Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în PROFIL TERITORIAL până în 2017" varianta decembrie 2014

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Programul Operațional "Dezvoltarea Capacității Administrative" PROIECT Îmbunătățirea capacității instituționale, de evaluare și formulare de politici macroeconomice în domeniul convergenței economice cu Uniunea Europeană a Comisiei Naționale de Prognoză - "Studiu evoluția demografică pe termen lung și sustenabilitatea sistemului de pensii"

Studiul Manpower privind Perspectivele Angajării de Forță de Muncă Romania pentru Trimestrul III 2015

HiPo.ro, Raport "Cum va fi piața forței de munca in 2015?"

Strategia pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest 2014-2020